

วิเคราะห์ความคิด เรื่องความทุกข์ของ โข เป็น ฮาวเออร์

นางพรทิพย์ ชูศักดิ์

006858

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาปรัชญา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๔

I16599627

AN ANALYSIS OF SCHOPENHAUER'S CONCEPT OF SUFFERING

Mrs. Pornthip Choosukde

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Philosophy

Graduate School

Chulalongkorn University

1981

หัวข้อวิทยานิพนธ์ วิเคราะห์ความคิดเรื่องความทุกข์ของไซเป็นชาวเออร์
โดย นางพรทิพย์ ชุศักดิ์
ภาควิชา ปรัชญา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาร์ค ตามไท

บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประดิษฐ์ ชินนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุนทร ณ รังษี)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ กীরดี บุญเจือ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาร์ค ตามไท)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ วิเคราะห์ความคิด เรื่องความทุกข์ของโซเป็นฮาวเออร์
ชื่อนิติกร นางพรทิพย์ ชูศักดิ์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาร์ค ตามไท
ภาควิชา ปรัชญา
ปีการศึกษา ๒๕๒๓

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบความคิดของโซเป็นฮาวเออร์เกี่ยวกับความทุกข์ โดยพิจารณาในแง่ของ ความหมาย สาเหตุ และการดับทุกข์ ความคิดเกี่ยวกับความทุกข์ ของเขามีความคล้ายคลึงกับพุทธปรัชญา ดังนั้น ในการวิจัยนี้จึงมีการเปรียบเทียบทัศนะทั้งสองให้เห็นส่วนที่เหมือนและส่วนที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน

ผลของการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่า โลกที่มีอยู่สำหรับโซเป็นฮาวเออร์ คือ โลกแห่งปรากฏการณ์ หรือโลกแห่งมโนภาพ มันประกอบด้วยการรับรู้ของผู้รู้ ซึ่งได้จากข้อมูลทางผัสสะ และความเข้าใจ และได้จากเหตุผล ส่วนความเป็นจริงที่อยู่เบื้องหลังปรากฏการณ์นี้ คือ เจตจำนง ความจริงนี้ไม่อาจพบได้ในขอบเขตของปรากฏการณ์แต่จะพบได้ใน ตัวผู้รู้ เนื่องจากการกระทำของเจตจำนงถูกรู้ว่าเป็นการเคลื่อนไหวของกาย โซเป็นฮาวเออร์ จึงถือว่า ร่างกายคือเจตจำนงที่สำแดงออกมา แล้วเขาก็สรุปโดยการเปรียบเทียบว่า โลกแห่งปรากฏการณ์ทั้งหมด เป็นการสำแดงออกของเจตจำนงในระดับต่าง ๆ กัน เจตจำนงนี้มีลักษณะเป็นสิ่งที่ผันแปรไปอย่างคาดคิด การทำงานของมันไม่มีจุดจบ ลักษณะเช่นนี้จะเห็นได้ชัดเจนในชีวิตมนุษย์ซึ่งเป็นการสำแดงออกของเจตจำนงในระดับสูงสุด อุปสรรคที่กั้นระหว่างเจตจำนงและจุดหมายเฉพาะครั้งของมัน โซเป็นฮาวเออร์ เรียกว่า ความทุกข์ ส่วนการไปถึงจุดหมายนี้เขาเรียกว่า ความพอใจหรือความสุข เนื่องจากการต่อสู้ผันแปรทั้งหมด เกิดจากความอยากความพอใจจึงเป็นเพียงจุดเริ่มต้นของความอยากใหม่ ถ้ามนุษย์ไม่ต้องการอะไรเลย เขาก็จะเต็มไปด้วยความเบื่อหน่าย นอกจากนี้ เจตจำนงยังเป็นเจตจำนงเพื่อชีวิตทุก ๆ คน จึงต้องการทุก ๆ สิ่งเพื่อตัวเอง หรืออย่างน้อยก็ควบคุมทุก ๆ สิ่ง และสิ่งใดก็ตามที่มาขัดขวาง เขาจะทำลายมัน ดังนั้นมนุษย์จึงมีความทุกข์อยู่ตลอดเวลาและไม่สามารถ

มีความสุขที่ยาวนานได้เลย การหลุดพ้นจากทุกข์ตามทัศนะของโซเป็นฮาวเออร์ คือ การปฏิบัติเจตจำนงเพื่อชีวิต และวิถีทางที่จะไปสู่จุดหมายนี้ได้แก่การตีความในความงามของศิลปะ และการสละความต้องการทางโลก

จากการเปรียบเทียบกับพุทธปรัชญา ทำให้กล่าวได้ว่า ชีวิตตามคำสอนของศาสนาพุทธ และโซเป็นฮาวเออร์นั้นโดยแก่นแท้แล้วเป็นทุกข์ ทุกข์นี้เกิดจากความยึดมั่นหรือความอยากโดยเฉพาะอย่างยิ่งความอยากในความรู้สึก ความดับทุกข์จะได้อาจมาจากการละทิ้งความอยากเท่านั้น แต่วิธีการดับทุกข์ตามทัศนะทั้งสองต่างกัน เพราะพุทธปรัชญาถือว่าคนจะหลุดพ้นจากทุกข์ได้ด้วยการปฏิบัติตามทางสายกลาง ซึ่งประกอบด้วย วิถีปฏิบัติ ๘ ข้อ คือ สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาวายามะ สัมมาสติ และ สัมมาสมาธิ

จากการวิจัยครั้งนี้พอจะสรุปได้ว่า การที่โซเป็นฮาวเออร์ถูกขนานนามว่าเป็นผู้มองโลกในแง่ร้ายแบบจัด เพราะเขายืนยันว่า ชีวิตโดยแก่นแท้แล้วเป็นทุกข์ เนื่องจากธรรมชาติภายในของมันเป็นเจตจำนงเพื่อชีวิต ซึ่งดิ้นรนไปอย่างปราศจากจุดจบ คว้ามือใจเพียงแต่ตามมาด้วยความอยากใหม่อีก การหยุดการต่อสู้ดิ้นรนก็เป็นการนำเราไปสู่ความเบื่อหน่าย และเราไม่สามารถควบคุมความทุกข์ของตนเองได้นี่ไม่ถูกต้องนัก ความจริงแล้วเขาได้พูดถึงวิธีที่จะนำเหตุผลมาใช้ในการดับทุกข์ กล่าวคือ วิธีการไปสู่ความหลุดพ้นของเขาได้แก่การตีความในความงามของศิลปะและการสละความต้องการทางโลก แต่มันช่วยให้เราหลุดพ้นจากทุกข์ได้ชั่วคราวเท่านั้น มันไม่สามารถนำไปสู่ความหลุดพ้นได้อย่างแท้จริง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title An Analysis of Schopenhauer's Concept of Suffering
Name Mrs. Pornthip Choosukde
Thesis Advisor Assistant Professor Mark Tarmthai, Ph.D.
Department Philosophy
Academic Year 1980

ABSTRACT

The purpose of this thesis is to study Schopenhauer's concept of suffering with regard to the meaning, the cause, and the extinction of suffering. His concept of suffering is considered to be similar to the Buddhist concept, therefore the comparison of them will also be made in this thesis.

The result of this thesis is that the world for Schopenhauer is a phenomenal world or the world of ideas. It is comprised of a knowing subject's perceptions which are the product of understanding applied to the data of sense, together with his rational interpretations of these, which are the product of reason. However, the Reality behind this world is Will. It cannot be found in the realm of phenomena but within the subject himself. Since an act of will is known as a movement of body, Schopenhauer regards the body as objectified will. By analogy, he concludes also that the entire world of ideas is the objectification of will in many grades. This will is a blind striving force whose operations are without ultimate aim. And this feature of will is reflected in its self-objectification above all in human life. The hindrance placed between it and its temporary goal, Schopenhauer calls suffering, its attainment of

the goal, on the other hand, he calls satisfaction or happiness. Since all striving springs from want, satisfaction is always merely the starting point of a new wish. Unless men want anything, they will be filled with ennui. Besides, this will is the will to live, so every one desires everything for himself or at last to control everything and whatever opposes it he would like to destroy. Therefore men are involved in constant suffering. Liberation from suffering or salvation for Schopenhauer is the denial of the will to live and the means to this end are the way of aesthetic contemplation and the way of asceticism.

According to the comparison, we can conclude that in both the teaching of Buddhism and Schopenhauer's view life is essentially suffering. This suffering arises from grasping or craving particularly the craving for existence. And the extinction of it can only come from the release from craving. But, the way to salvation according to each is different. For Buddhist Philosophy emphasizes that men can be delivered from suffering by following the Middle Way which consists of eight principles of practice: Right View, Right Motive, Right Speech, Right Action, Right Livelihood, Right Effort, Right Mindfulness and Right Concentration.

In sum, for Schopenhauer to be named the radical pessimist because he confirms that life is essentially suffering and its inner nature is an endless striving will to live, that satisfaction provides only a new wish and the cease of its striving is only the transition to boredom and that suffering is beyond our control,

is not quite correct. Because Schopenhauer does discuss ways of controlling suffering by the use of reason, even though his way to salvation aesthetic contemplation and asceticism can only make us be released from suffering for the moment, which never leads to true salvation.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ พระคุณเจ้าและอาจารย์ผู้มีนามต่อไปนี้ที่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการทำวิจัย คือ

พระมหาสายดิ่ง ฐิตสจฺโจ แห่งวัดโพธาราม อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์และให้ยืมพระไตรปิฎกมาใช้ในการทำวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาร์ค ตามไท อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณา สละเวลาตรวจแก้วิทยานิพนธ์ และให้คำปรึกษารวมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ อย่างยิ่งในการวิจัย นับตั้งแต่แรกเริ่มจนกระทั่งสิ้นสุดการวิจัยครั้งนี้

รองศาสตราจารย์ ดร. สุนทร ณ รังษี ที่กรุณาตรวจแก้วิทยานิพนธ์ในส่วนที่ เกี่ยวกับพุทธปรัชญา

ศาสตราจารย์ ดร. วิทย์ วิศทเวทย์ ที่กรุณาแนะนำให้ทำการวิจัยในเรื่องนี้ และแนะนำหนังสือที่ใช้ประกอบการวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิจิตร เกียรติสิขันธ์ ที่กรุณาแนะนำหนังสือที่ใช้ในการทำวิจัย คณาจารย์ในแผนกปรัชญาทุกท่าน ที่กรุณาให้ความรู้ทางปรัชญาแก่ผู้วิจัย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณพรพิมล เกียรติแสวี และคุณวนิดา คุณตรีส ที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยในหลาย ๆ ด้าน บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ ห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์ทุกท่านที่ได้ให้ความสะดวกในการยืมหนังสือตลอดระยะเวลาที่ทำการวิจัย

ความดีทั้งหมดในวิทยานิพนธ์นี้ขอมอบให้บิดา มารดา บังเกิดเกล้าของผู้วิจัย ซึ่งเป็นผู้ที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุนแก่ผู้วิจัยในด้านการศึกษาดำเนินมาโดยตลอด

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญคำย่อ.....	ฉ
บทที่	
๑. บทนำ.....	๑
๒. ปรัชญาของโซเป็นฮาวเออร์ที่นำไปสู่ปัญหาทุกซ์.....	๖
๒.๑ โลกมีอยู่ในฐานะมโนภาพ.....	๖
๒.๒ โลกมีอยู่ในฐานะเจตจำนง.....	๑๐
๒.๓ มโนคติในฐานะการสังเกตโดยตรงของเจตจำนง.....	๑๗
๒.๔ การยืนยันและปฏิเสธเจตจำนง.....	๒๑
๓. วิเคราะห์ความคิดเรื่องความทุกซ์ของโซเป็นฮาวเออร์.....	๒๖
๓.๑ ความหมายของทุกซ์.....	๒๖
๓.๒ สาเหตุของทุกซ์.....	๓๐
๓.๓ การค้นทุกซ์.....	๔๓
๔. ความคิดเรื่องความทุกซ์ของโซเป็นฮาวเออร์กับ "ทุกซ์" ในพุทธปรัชญา..	๕๔
๔.๑ "ทุกซ์" ในพุทธปรัชญา.....	๕๔
๔.๒ เปรียบเทียบความคิดเรื่องความทุกซ์ของโซเป็นฮาวเออร์กับ "ทุกซ์" ในพุทธปรัชญา.....	๗๕
๕. วิจารณ์สรุปและเสนอแนะ.....	๑๐๖
บรรณานุกรม.....	๑๑๑
ประวัติผู้เขียน.....	๑๑๔

สารบัญคำย่อ

คำย่อต่าง ๆ ที่ใช้ในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ เป็นคำย่อที่ใช้ในการอ้างอิงพระไตรปิฎก
ภาษาไทย ฉบับหลวง มีดังนี้คือ

คำย่อ	พระวินัยปิฎก	ย่อมาจาก	
วิ. มหา	พระวินัยปิฎก	มหาวรรค	
สุต. ที. สี.	พระสุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	สีลขันธวรรค
สุต. ที. ม.	พระสุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวรรค
สุต. ที. ปา	พระสุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฎีกาวรรค
สุต. ม. มุ.	พระสุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มูลนิบาต
สุต. ม. อุ.	พระสุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	อุปรนิบาต
สุต. สัง. ส.	พระสุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	สคาถาวรรค
สุต. สัง. นิ.	พระสุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	นิทานวรรค
สุต. สัง. ข.	พระสุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	ขันธวารวรรค
สุต. สัง. สห.	พระสุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	สหายนวรรค
สุต. สัง. ม.	พระสุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	มหาวารวรรค
สุต. อัง. ติก.	พระสุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ติกนิบาต
สุต. อัง. จตุกก.	พระสุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	จตุกกนิบาต
สุต. อัง. นวก.	พระสุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	นวกนิบาต
สุต. ขุ. สุ.	พระสุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	สุตตนิบาต
สุต. ขุ. ธ.	พระสุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	คถาธรรมบท
สุต. ขุ. อุ.	พระสุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	อุทาน
สุต. ขุ. อิติ.	พระสุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	อติวุตตกะ
สุต. ขุ. มหา.	พระสุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	มหานิทเทส

สำหรับตัว เลขหลังค้ำย่อนั้น เลขตัวแรกหมายถึงเล่ม ตัวที่สองหมายถึงข้อ
ตัวที่สามหมายถึงหน้า ตัวอย่างเช่น สุต. ม. จ. ๑๔/๔๘๑/๓๒๓ หมายถึง พระสุตตันตปิฎก
มัชฌิมนิกาย อุปริปัณณาสก์ เล่ม ๑๔ ข้อ ๔๘๑ หน้า ๓๒๓ เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย